

Eksjö 2012-09-08

**Myndigheten för
samhällskydd och
beredskap**

**Yttrande avseende förslag till nytt allmänt råd
gällande ledning av kommunala räddningsinsatser
samt därtill hörande konsekvensutredning.**

Föreningen Sveriges Brandbefäl, nedan förkortat SBB, vill härmed lämna följande synpunkter på aktuella dokument.

Konsekvensutredning

SBB finner den väl avvägd och balanserad.

Förslag till nytt allmänt råd

Sammanfattning

SBB delar myndighetens uppfattning om att det finns behov att ersätta SRVFS 1988:2 med ett nytt allmänt råd. Precis som konsekvensutredningen påtalar finns det behov av vägledning för landets kommuner om ett tillfredställande och likvärdigt skydd skall uppnås i alla landets kommuner. Detta syns särskilt viktigt i de mindre räddningstjänstorganisationerna i landet där ett allmänt råd torde innebära ett gott stöd vid planerandet och organiserandet av räddningstjänstens operativa ledning.

Remitterat förslag är dock i vissa stycken alltför översiktligt och kortfattat för att fylla detta behov. Däremot ägnas stort utrymme åt att beskriva statens, Länsstyrelsens ansvar och befogenheter enligt lagen om skydd mot olyckor. Detta bör tonas ned och istället bör Länsstyrelsen ges en tydlig uppgift i att verka för att en fungerande förmåga till samverkan inom såväl ledning av räddningsinsatser som operativ beredskap finns inom samverkansområdet. För detta ändamål krävs inom vissa avsnitt ytterligare informations- och rådtext.

Synpunkter rörande vissa avsnitt i förslaget till Allmänt råd:

Kommunens bedömning av skyldigheten att inleda räddningsinsats, sid två

Sid 2 texten ”Kommunens bedömning av skyldigheten att inleda räddningsinsats”:
Texten bör ändras till ”Kommunens bedömning av skyldigheten att inleda och avsluta räddningsinsats.”

Motivet till detta är att i normalfallet, bör bedömningen av att räddningsinsats ska påbörjas, utföras enligt en enkel rutin, av respektive SOS-central (motsvarande) för att vinna tid.

I den vägledande texten bör följande text läggas till mot bakgrund av vad som anförts ovan. ”Rutin för när räddningstjänst skall inledas och avslutas bör finnas. Rutinen bör ha sin grund i LSO och i den i kommunens handlingsprogram utlovade servicegraden.”

Larmningen av räddningsstyrka bör göras snarast möjligt eftersom mycket stora värden då kan räddas för samhället. Däremot kan bedömningen att räddningstjänst inte längre föreligger göras utan tidspress i normalfallet. Givetvis bör även en sådan bedömning göras, och beslutet bör dokumenteras jämte motivering.
För att kunna avgöra huruvida ett ärende inte är att betrakta som räddningstjänst samt när räddningstjänsten skall avslutas bör kommunen säkerställa tillgången till befäl med för uppgiften tillräcklig kompetens.

Kommunens planering och organisering av räddningsinsatser, sid två.

Första stycket, sista meningen: Denna text torde snarare höra hemma i det allmänna rådet rörande handlingsprogram och bör därför lyftas bort.

Andra stycket. För att kunna ta emot hjälp och samverka bör kommunens planering innefatta räddningsledarmandat för andra räddningstjänstorganisationer inom kommunens normala samverkansområde. Räddningsledarmandatet bör ta ansats i gemensamma värderingar och en gemensam grundsyn kring sättet att ge och ta emot hjälp.

Tredje stycket. För att uppnå förmågan till ledning av flera samtidigt räddningsinsatser bör kommunerna samverka kring hur resurser och beredskap fördelas inom samverkansområdet så att rimlig beredskap avseende både ledning och insats upprätthålls inom samverkansområdet. Möjligheten till utjämning av tillgängliga resurser inom samverkansområdet bör beskrivas i kommunernas handlingsprogram, LSO.

Länsstyrelsens planering och organisering av kommunal räddningstjänst vid omfattande räddningsinsatser, sid tre.

Få länsstyrelser om någon torde idag ha en fungerande och väl övad organisation för att bedöma övertagande av ledningen av kommunala räddningsinsatser. Kunskapen och den praktiska vanan av att leda större och/eller komplicerade räddningsinsatser torde inte heller vara särdeles utvecklade inom de allra flesta Länsstyrelser.

I de fall då detta ändå skulle kunna tänkas bli aktuellt bör rådtextens första stycke kompletteras med: ”Denna bedömning bör främst göras av någon eller några av de personer som länsstyrelsen i sin planering förberett att nyttja som räddningsledare.” För att vid behov kunna göra övertaget i tid, så bör bedömningen göras av någon som har mångårig erfarenhet som räddningsledare på hög nivå inom kommunal räddningstjänst.

Rådtexten behöver kompletteras med texten: ”Den som gör bedömningen bör ha mångårig erfarenhet som räddningsledare på hög nivå i kommunal räddningstjänst”.

Även om lagen ger Länsstyrelsen möjlighet och i vissa fall även skyldighet att ta över ledningen för en kommunal räddningsinsats bör utrymmet för detta i rådet tonas ned. Länsstyrelsen borde istället ges en betydligt större uppgift i att tillse och verka för att kommunerna uppnår den förmåga till samverkan som beskrivs under rubriken ”Kommunens planering och organisering av räddningsinsatser, sid två”.

Det är därför SBB:s uppfattning att rådtexten bör innehålla ett tydligt uppdrag till Länsstyrelsen att tillse och verka för att kommunerna inom samverkansområdet har väl utvecklad och fungerande planering för att samverka kring ledning av flera eller större och/eller komplicerade räddningsinsatser.

Informationstexten stycke 2, bör kompletteras med: ”Allt vanligare har blivit insatser som går över länsgränser. Det är angeläget att Länsstyrelserna i sina planer beaktar även sådana förhållanden.”

Räddningschef och räddningsledare, sid fyra-fem

Rådtexten första stycket bör efterföljas av: ”Förmågan till ändamålsenlig fördelning av resurser kan uppnås i samverkan med angränsande kommuner inom samverkansområdet”.

Andra stycket i rådtexten, texten bör ändras till: ”Innan en räddningsledare får ansvar för mer än en räddningsinsats bör lämpligheten av detta prövas.”

Tredje stycket i rådtexten bör utgå då det inte tillför något. Hur räddningsledningen organiseras bör falla inom räddningschefens ansvar enligt LSO 3 kap § 16.

Sista stycket i rådtexten är bra men bör kompletteras med: ”Länsstyrelsen bör endast utse räddningsledare, som har lång erfarenhet som räddningsledare på hög nivå inom kommunal räddningstjänst”.

Ledning av räddningsinsatser, sid 5

Bra och välformulerat.

Personalens kompetens, sid 6

Enligt LSO ska den personalen som för kommunens räkning har att planera, leda, genomföra och följa upp räddningsinsatser genom utbildning och erfarenhet ha den kompetens som behövs. Detta är en ytterst allmän skrivning och ger ett stort utrymme för variation och olikhet i tolkningen.

SBB anser därför att frågan om att certifiera räddningsledare i olika nivåer bör utredas inom myndigheten. Utredningen bör mynna ut i ett certifieringssystem med lämpligt antal nivåer där räddningsledare kan certifieras till att leda olika stora händelser allt från den lilla till den mycket stora olyckan.

Utifrån certifieringssystemets olika nivåer kan sedan lämpliga kunskapsnivåer formuleras för att säkerställa förmågan att leda räddningsinsatser av olika storlek och komplexitet.

Systemet skulle ge kommunerna en möjlighet att utifrån en graderad riskbild säkerställa att man har tillgång till räddningsledare som är certifierade i rätt nivå. Ett certifieringssystem skulle också ge Länsstyrelsen en bättre möjlighet att säkerställa att det för den statliga räddningstjänsten finns räddningsledare som är certifierade för de typer av händelser där länsstyrelsen skall ha en förmåga att leda räddningsinsatser.

Första rådsrutan, sista stycket. Texten bör formuleras: ”Räddningsledare vid omfattande räddningsinsatser bör utöver räddningsledarbehörighet och grundläggande kompetens ha förmåga att leda större organisationer, förmåga att ta emot och lämna hjälp både inom och utom landet, ha god kunskap om länsstyrelsens och andra samverkande myndigheters roller osv...”.

Föreningen Sveriges Brandbefäl Jönköpings län

Micael Carlsson
Ordförande